

kvantitě jeho a tím ústí do politiky sociální. Stať končí krátkým odstavcem o populační statistice.

Prof. Dr. Frant. **Weyr** vrací se v článku **»Úprava právního postavení politických stran«** k svojí již dříve opětovně obhajované myšlence o nutnosti právní úpravy politických stran. Ta plyne autoru z jeho přímočarého a důsledného chápání poměrného zastoupení. Popírá vůbec, že by dnešní odevzdávání hlasů pro určité kandidátky bylo volbou v technickém slova smyslu a navrhuje, aby oba úkony spojené dnes v jednom volebním aktu: volba stran a volba kandidátů této strany, byly odděleny tak, aby každý volič nejprve se přihlásil k určité straně a to buď dal jí svůj hlas jen za účelem volby nebo se stal jejím organizovaným příslušníkem. Tito poslední měli by právo účastnit se voleb uvnitř strany, jimiž by strana posílala za sebe na ni připadající počet poslanců. Zákon, jenž by upravoval právní postavení politických stran, obsahoval by hlavně ustanovení o tvorbě orgánů strany a jejich kompetenci a dále ustanovení o inkompatibilitě mezi členstvím výkonného výboru strany a poslanectvím za stranu. Jen tak možno odstraniti výtku samozvané oligarchie, kterou reprezentují předáci dnešních stran, jichž organizační normy po právu neexistují nejsouce známy našemu právnímu řádu.

—n—

Prof. Dr. Jar. **Kallab** v úvaze **»Pohnutky nízké a nečestné«** ujasňuje přesvědčivým způsobem stejnojmenný problem, jenž souvisí těsně s kriminálně politickou snahou, vypovídající mnoho o pokroku a směrnících vývoje trestního práva. Vedle objektivních a subjektivních integrujících znaků trestného činu (příčetnosti a zavinění) lze užiti ještě jiných duševních stavů pachatelových jako regulativů potřebnosti různých druhů trestní reakce státní. Po rozboru pojmů charakteru, smýšlení, pohnutky (kterou lze chápati jednak jako »psychickou příčinu skutku«, jednak jako »smýšlení, jež umožňuje, aby pohnutky určitého druhu vyústily v čin«), s nimiž zákonodárcové za uvedeným účelem operují, rozhoduje se pro pojem smýšlení, jenž jako »sympton charakteru« prakticky nejlépe uspokojuje. Účelnou cestou, kterou soudce dochází k podřaděným pojmům, charakterisujícím stránky duševního života pachatelova, jest hodnocení těchto psychických zjevů podle norem objektivních (t. j. takových, »jež si můžeme mysliti jako chtění subjektu, jenž by nepodléhal lidským slabostem a špatnostem, jenž by při svém chtění se řídil jen tím, co v lidství jest trvalého na efemerních životech jednotlivých lidí nezávislého«) které jsou mlčky trestním právem delegovány — právě jako při zásadě volného oceňování průvodů soubor norem logiky — při čemž »soudce má trestní čin i vinu zkoumati v jejich souvislosti s ostatním životem pachatelovým a teprve podle souborného tohoto obrazu si utvořiti úsudek, zda pachatel jednal v souhlase s objektivní normou nějakou, neb zda se proti ní prohřešil«. Zhuštěné závěry autorovy nevysvětlují jen podstaty příslušných ustanovení platného práva, nýbrž dávají též zákonodárci pro budoucnost teoreticky odůvodněnou direktivu.

D.

Prof. Dr. Josef **Vacek** ve svém pojednání **»O zasnoubení v církevním právu římsko-katolickém«**, úryvku to z chystané obšírnější práce, podává jasným a přehledným způsobem historický vývoj a význam instituce zasnoubení dodávaje k tomu kritické poznámky. Prof. Vacek úvodem objasňuje sociologický podklad této instituce v dobách sociálně drsným slohem celý soubor problému/ populační politiky. Pojednává sociologické podstaty instituce zasnoubení v dobách útvarů státních; tu jednou pokládá se zasnoubení za skutečný poměr právní, podruhé zase vzhledem k sociální důležitosti instituce manželství upírá se zasnoubení vůbec právní závaznost. Následné systémy právní národů, ve kterých se začalo šířiti křesťanství, zaujímají odmítavé stanovisko k otázce závaznosti smlouvy zasnubní a tak také původní křesťanství o závaznosti zasnoubení nevyslovuje svůj názor. Až právoznalectví církve řím.-kat. po styku s národy germánskými a slovanskými stanoví právní závaznost zasnoubení, propůjčuje proti zasnoubenému, který nedostal závazku, žalobu a uvaluje naň překážku manželství vylučující. Kanonistická doktrína, Tridentinum a decretum »Ne temere« způsobily poklesnutí právního